

Smlouvou ze dne 29. března 1928 propachtovala žalobkyně žalovanému pozemky na šest let za ročních 1.800 Kč. Proti žalobě o zaplacení pachtovného za rok 1931 namítl žalovaný, že uzavřením pachtovní smlouvy byl zkrácen přes polovici obecné ceny, ježto výměra pozemků byla menší, než předpokládal. Žalobkyně bránila se proti této námitce tím, že jest promlčena. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o níž tu jde v důvodech: Jest přisvědčiti žalobkyni, že námitka žalovaného týkající se zkrácení přes polovici ceny ve smyslu § 934 obč. zák. jest nepřípustná, neboť podle §§ 935 a 1487 obč. zák. se promlčuje námitka taková ve třech letech a námitku promlčení žalobkyně ve sporu výslovně uplatňovala.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Správně uvedl odvolací soud, že námitka zkrácení přes polovici podle § 934 obč. zák. jest promlčena podle § 1487 obč. zák. Pachtovní smlouva byla uzavřena na šest let — nelze tedy vytýkati zkrácení přes polovici každé splátky zvlášť a námitku uplatňovati za každý rok zvlášť. Lhůta promlčecí počíná ode dne uzavření smlouvy. Ostatně v souzeném případě nelze již obnoviti původní stav, an žalovaný užitek z pachtovaných pozemků sklídl a proto již není žaloba — a tedy také námitka — podle § 934 obč. zák. ani přípustná, poněvadž nelze obnoviti původní stav (viz rozh. čís. 4748 sb. n. s.).

### Čís. 13474.

V prohlášení manžela, jímž projevuje souhlas s tím, aby jeho manželce byla až do rozvodu manželství vyplácena část jeho pense, nelze spatřovati postup (cesi).

Zpravení o postupu pohledávky, jež by vylučovalo oprávnění postoupeného dlužníka platiti postupujícímu věřiteli, musí býti jasné a spolehlivé. Nemůže-li dlužník z oznámení bezpečně seznati, zda jde o postup, či jen o zmocnění k vybrání anebo o poukaz ve smyslu § 1400 obč. zák., nenastává účinek § 1396 obč. zák.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, Rv I 35/33.)

Žalobkyně domáhala se na československém státu, by bylo zjištěno, že žalovaný stát jest povinen poukazovati žalobkyni z pensijních požitků jejího manžela Jana B-a měsíčně 600 Kč až do doby, kdy bude manželství žalobkyně s Janem B-em rozloučeno, a by žalovaný stát byl uznán povinným zaplatiti žalobkyni zadržené částky od 1. listopadu 1928 do vydání rozsudku. Žalobní nárok opírala žalobkyně o dohodu se svým manželem, zaměstnancem státních drah, že až do provedení rozvodu manželství bude z pensijních požitků manželových na výživu žalobkyně a jejího dítěte likvidaturou srážena a jí přímo vyplácena částka 600 Kč měsíčně. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Základem tvrzeného práva žalobkyně jest

její podání na ředitelství státních drah ze dne 19. prosince 1927 doložené prohlášením jejího manžela, kterým projevuje souhlas s tím, aby jeho manželce, žalobkyni, od 1. října 1927 až do rozvodu vypláceno bylo 600 Kč měsíčně z jeho pense. Jest souhlasiti s názorem prvního soudu, že toto prohlášení není postoupením pohledávky po rozumu §§ 1392 a 1395 obč. zák., ježto nelze je pokládati za více než za souhlas s tím, aby jeho manželce, žalobkyni, od 1. října 1927 až do rozvodu vypláceno bylo 600 Kč měsíčně z jeho pense. Jest souhlasiti s názorem prvního soudu, že toto prohlášení není postoupením pohledávky po rozumu §§ 1392 a 1395 obč. zák., ježto nelze je pokládati za více než za souhlas, aby po určitou dobu byla část pense Jana B-a vyplácena na místo něho žalobkyni. V tomto souhlase nelze však shledati postup, t. j. přenesení pohledávky Jana B-a na pensi, na žalobkyni tak, aby na místo věřitele Jana B-a vstoupila jako věřitelka žalobkyně, a netřeba se zabývati ani tím, zda tu jsou náležitosti nař. ze dne 24. října 1897 čís. 251 ř. zák. Na tom nemění nic, že žalovaná strana část pense žalobkyni vyplácela a že v přípise ze dne 19. března 1930 nazývala prohlášení Jana B-a »dobrovolnou cesí«, ježto k tomu výslovně dokládá, že jde o jednostranný, kdykoliv odvolatelný akt, čímž svůj názor o »dobrovolné cesi« uvádí na pravou míru. Když tudíž žalovaná strana po odvolání souhlasu Jana B-a odepřela další výplatu části jeho penzijních požitků žalobkyni, neporušila tím nijak své povinnosti jako dlužnice proti novému věřiteli, nýbrž po odvolání souhlasu Jana B-a k další výplatě právem další výplatu části jeho pense žalobkyni odepřela. Než, i kdyby šlo skutečně o postup, nebylo na straně žalované, by sama řešila otázku platnosti odvolání pokud se týče neuznávání postupu a otázku objemu svého závazku, nýbrž bylo na žalobkyni, by rozřešila sporem s Janem B-em spornou otázku platnosti postupu a objemu postoupených nároků. Jinak jest podotknouti, že žalobní žádání je neurčité, ježto se v odstavci prvním neuvádí, od které doby má býti zjištěna povinnost k placení 600 Kč měsíčně, a v odstavci druhém žádání se neuvádí ani výše zadržených částek, a slíbené doplnění žalobního žádání se při ústním jednání nestalo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

#### D ů v o d y :

Dovolatelka uplatňuje jen dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s., vytýkajíc právní mylnost názoru odvolacího soudu, že prohlášení Jana B-a, manžela žalobkyně, ze dne 17. prosince 1927, jímž projevili souhlas, aby ředitelství státních drah vyplácelo žalobkyni od 1. října 1927 až do rozvodu částku 600 Kč měsíčně z jeho pense, nelze považovati za postoupení pohledávky ve smyslu §§ 1392 a 1395 obč. zák. Dovolací soud však schvaluje tento názor odvolacího soudu a odkazuje dovolatelku po této stránce na správné důvody napadeného rozsudku, jež nebyly jejími vývody vyvráceny a k nimž se dodává toto: Zpravení o postupu pohledávky, jež by vylučovalo oprávnění postoupeného dlužníka platiti postupujícím věřiteli, musí býti jasné a spolehlivé. Nemůže-li dlužník z oznámení bezpečně seznati, zda jde o postup (cesi), či jen o zmocnění k vybrání neb o poukaz ve smyslu § 1400 obč. zák., nenastává účinek

§ 1396 obč. zák. V souzeném případě bylo podle zjištění nižších soudů ředitelství státních drah oznámeno jen, že Jan B. vyslovil souhlas s tím, aby ředitelství vyplácelo žalobkyni z jeho pensijních požitků částku 600 Kč měsíčně v případě jeho odchodu ze společné domácnosti až do rozvodu. Tímto projevem souhlasu k dočasné výplatě pensijních požitků žalobkyni nepřestal Jan B. býti věřitelem žalovaného státu v příčině svých nároků na vyplácení pense, aniž se žalobkyně stala novou věřitelkou na jeho místě, jak předpokládá § 1392 obč. zák. Spíše lze v něm spatřovati pouhé odvolatelné z m o c n ě n í ž a l o b k y n ě, by si část pense Jana B-a jeho jménem vybírala. Byl-li později Janem B-em odvolán jeho souhlas k další výplatě části jeho pensijních požitků žalobkyni, pozbylo tím platnosti její zmocnění, by si vybírala peníze jeho jménem. Že pro rozhodnutí sporu nemá významu, pojmenovalo-li ředitelství státních drah ve svém dopise ze dne 19. března 1930 prohlášení Jana B-a »dobrovolnou cesí«, vyložil správně již odvolací soud.

### Čís. 13475.

Kdo byl ustanoven společníkem veřejné obchodní společnosti se souhlasem ostatních společníků za zmocněnce k hájení jeho práv a k výkonu jeho povinností s právem, aby si vybral měsíčně na srážku z podílu zmocnítele na budoucím zisku ze společenské pokladny určitou částku, nebyl ve služebním poměru u veřejné obchodní společnosti, třebaže věnoval podniku více práce a času, než zmocnitel byl podle smlouvy povinen, a nahradil úřednickou sílu a třebaže zálohy na podíl z budoucího zisku byly vybrány, ač společnost po léta neměla zisku.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, Rv I 159/34.)

V konkursu firmy S. a spol. přihlásil Oto W. pohledávku »na služném« do I. třídy konkursních pohledávek. Pohledávka byla správcem konkursní podstaty popřena co do pravosti i co do pořadí, pročez byl žalobce poukázán na pořad práva. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Oto W. na správci konkursní podstaty firmy S. a spol., by bylo zjištěno, že žalobci přísluší za konkursní podstatou firmy S. a spol. pohledávka služného ve výši 4.389 Kč v I. třídě pohledávek věřitelů. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

### d ů v o d ů :

Nižší soudy zjistily, že otec žalobcův Josef W. vstoupil jako společník do firmy S. a spol. a že ustanovil se souhlasem ostatních společníků svého syna Ottu K-a (žalobce) za zmocněnce k hájení jeho práv a k výkonu jeho povinností, dále, že Josefu W-ovi jako ostatním společníkům bylo vyhrazeno právo, by vybral měsíčně na srážkách budoucího zisku ze společenské pokladny částku 1.600 Kč, a že žalobce byl zmocněn tuto částku dáti si vypláceti za Josefa W-a. Dále bylo zjištěno, že později za souhlasu všech společníků Josef W. postoupil svůj společenský podíl se všemi právy a povinnostmi Valerii W-ové, jež se